

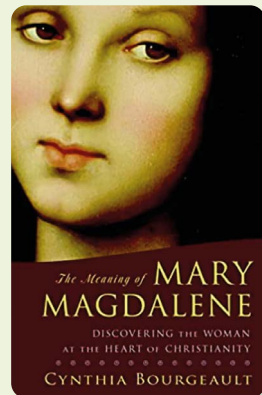
Vrouwen en spiritualiteit: Maria Magdalena Ananya Sri Ram Rajan

Ananya Sri Ram Rajan is adviseur voor de geestelijke gezondheidszorg in Aurora, Illinois.

Dit artikel verscheen onder de titel *Women and spirituality: Mary Magdalene* in *Theosophy Foreward*, 9 december 2019.

Sinds 2016 erkent het Vaticaan haar als de apostel der apostelen, maar de geliefde Maria Magdalena heeft een lange weg afgelegd. Oorspronkelijk werd ze gezien als de berouwvolle vrouw in de bijbel bij wie Jezus zeven demonen uitwierp. Men dacht dat ze een prostituee was. Jarenlang is Maria Magdalena een raadsel geweest in het leven van Jezus. Heeft ze werkelijk bestaan? Was ze een prostituee? Was ze de fysieke minnares van Jezus? Deze vragen zeggen meer over ons als mensheid en onze nieuwsgierigheid, dan over iets anders. Misschien is het onze behoefte om Jezus te zien als een menselijk wezen, niet anders dan wijzelf, met een menselijk leven en met menselijke begeerten. De controverse over Maria Magdalena en haar relatie tot Jezus heeft de nieuwsgierigheid gewekt van velen: wetenschappers, theologen en feministen om er een paar te noemen.

Het boek van Cynthia Bourgeault, *The meaning of Mary Magdalen: Discovering the Woman at the Heart of Christianity*¹ (2011) geeft een begripvolle kijk op het mysterieuze wezen Maria Magdalena, gebaseerd op canonieke en gnostische evangeliën en ook op andere leringen en onderzoek. Haar doel in dit boek is het opeisen van de legitieme rol van Maria Magdalena als leraar en apostel. (In verband hiermee vraag ik me af wat de invloed van Cynthia's werk is geweest bij de beslissing van het Vaticaan). Bourgeault beziet Maria van drie verschillende kanten: als de apostel, als de geliefde en als het symbool van de verenigende wijsheid. Vanuit deze verschillende gezichtspunten kunnen we kijken naar de rol die Maria Magdalena speelt als vrouw, als discipel en als leraar van de wijsheidstraditie die mensen gidst op hun spirituele reis.

¹ *De betekenis van Maria Magdalena; de ontdekking van de vrouw in het hart van het Christendom*. Het boek is niet vertaald in het Nederlands.

Maria Magdalena als vrouw

De geschiedenis leert ons dat de Joodse cultuur in de eerste eeuw streng patriarchaal was. De plaats van de vrouw was thuis, om kinderen op te voeden. Haar intellectuele capaciteiten werden als ondergeschikt gezien aan die van de man. Dit is zichtbaar in veel van de leringen van grote filosofen uit die tijd. Niettegenstaande de diepe inzichten van deze grote denkers legden zij op een of andere manier geen verband tussen hun eigen oorsprong en de oorsprong van het universum. Het goddelijk vrouwelijke, belichaamd in de vrouwelijke (en de mannelijke) vorm, speelde op een of andere manier geen rol in de scheppingen van deze denkers. (Hoe ze dachten op deze planeet gekomen te zijn, snap ik niet.) Maar misschien toont dit aan waarom een joodse man die tijd doorbrengt met vrouwen, leringen met hen deelt en hen zo diep eert, gezien wordt als enerzijds onfatsoenlijk en anderzijds buitengewoon. De culturele code was doorbroken. Of we nu het verhaal van Jezus geloven of niet, de allegorie van Jezus' invloed op Maria (en er zijn vele verhalen over een 'Maria') was diepgaand. In het verhaal van Jezus' leven opende hij de deur naar een nieuw pad, waarmee hij vrouwen en andere marginale mensen toegang gaf tot hun eigen innerlijke wezen.

Hoewel dat tegenwoordig niet zo bijzonder lijkt, is dat het wel. Tegenwoordig zijn er nog steeds duizenden vrouwen die geen deel kunnen hebben aan ritueel, geen hoge kerkelijke positie kunnen bekleden en van wie vaak wordt gedacht, dat ze onvolwaardig zijn als het over spirituele zaken gaat. Ik herinner me dat ik deelnam aan een hindoe-ceremonie voor mijn zoon en dat mij werd verteld dat vrouwen de Gayatri mantra, die werd uitgesproken door de priester niet mochten horen. Maar hindoes zijn niet de enigen. Hoewel de Rooms-Katholieke kerk Maria de moeder van Jezus vereert, hebben vrouwen nog steeds een lage status in kerkelijke zaken. Bij sommige islamitische sekten wordt de ceremonie gehouden in de kamer waar de mannen tezamen zijn, terwijl de vrouwen in een andere kamer zitten. Bij de Mormonen zijn mannen, echtgenoten, een lijn naar God. Deze lijst is eindeloos.

In het gnostische *Evangelie van Filippus* wordt bevestigd dat Maria Magdalena Jezus' metgezel was en dat *Jezus haar meer liefhad dan zijn leerlingen*. Hij kuste haar vaak op haar mond. Zij zeiden, *Waarom houdt u meer van haar dan van ons?* De heiland antwoordde en zei tot hen: *Waarom houd ik niet van jullie zoals van haar? Als een blinde en een ziende samen in het donker zitten, zijn zij hetzelfde. Als er licht komt, zal degene die ziet het licht zien. De blinde blijft in de duisternis.* Het is dus waarschijnlijk dat Jezus in Maria zijn gelijke vond, omdat Maria de waarheid in de leringen zag en er nooit aan twijfelde, noch aan Jezus zelf. Dit verklaart ook het ongeloof van de discipelen bij Maria's ontmoeting met Jezus na zijn dood. Het ongeloof berust niet zozeer op de onwaarschijnlijkheid van de ontmoeting, maar meer op het feit dat het een vrouw was die het overkwam.

Ik vraag me vaak af hoe de wereld zou zijn, als vrouwen, die ooit een gerespecteerde en geëerde positie hadden als spirituele raadgever, heler en wijze vrouw van de gemeenschap, deze ereplaatsen hadden behouden. Wat zou dit hebben betekend voor vrouwen in het algemeen en voor spiritualiteit en religie als geheel? Zou angst zo'n grote rol gespeeld hebben? Zouden we meer verbonden zijn met de aarde? Hoe zou de manier waarop vrouwen naar zichzelf kijken veranderd zijn? We kunnen al deze vragen overdenken en laten sudderen. Als antwoorden naar boven komen via visioenen, meditaties en intuïtieve kennis, zullen we misschien allemaal, vrouwen én mannen, onze eigen authentieke wezensvorm vinden.

Vertaling: Marianne Plokker